

Marzenie hodowców: wysoka produkcja i długowieczne krowy

Bardzo często najlepsze mlecznice w oborze są szybko brakowane z powodów zdrowotnych, co przy wysokich kosztach odchowu jałówek pogarsza ekonomikę produkcji mleka. Wysoka wydajność krów i długowieczność nie muszą się wykluczać – twierdzi Aleksander Osten-Sacken z Poznania.

Jos i Ingrid Knoef, właściciele stada krów o niezwyklej długowieczności z szóstką swoich dzieci i dwoma ulubienicami, będącymi wizytówką wystawową stada.

Hodowcy bydła coraz większą uwagę przywiązują do długowieczności krów. Jest ona ważnym elementem ekonomiki produkcji mleka, a dłuższe użytkowanie krów pozwala ograniczyć koszty związane z remontem stada. Może ono być także źródłem dodatkowego dochodu w postaci sprzedawanych jałówek cielnych, poprawiając znacząco rentowność stada mlecznego.

Przykładem konsekwentnie prowadzonej w tym kierunku pracy hodowlanej może być stado Josa Knoefa z Holandii. Hodowca ten znany jest również w Polsce – w czasie Polagry w 2004 r. jako główny sędzia prowadził wycenę bydła mlecznego, a jego praca została bardzo wysoko oceniona przez polskich fachowców.

W stadzie liczącym 90 krów dojnych Josa i Ingrid Knoef niezwykle jest to, że większość krów osiąga bardzo wysokie wydajności życiowe. Wystarczy powiedzieć, że do jesieni bieżącego roku już 22 sztuki przekroczyły 100 tysięcy kg mleka w produkcji życiowej, a aktualnie w stadzie jest aż 14 zwierząt, które mogą pochwalić

się takim wynikiem. Jest to efekt konsekwentnie prowadzonej pracy hodowlanej, która, w połączeniu z prawidłowym utrzymaniem zwierząt, potrafi dać tak wspaniałe rezultaty.

„Od wielu lat prowadzimy hodowlę nastawioną na produkcję, dobre wymię oraz

nogi i racice. Naszym celem jest wysoka wydajność życiowa i to właśnie jest droga do osiągnięcia zamierzonego efektu. W hodowli trzeba mieć jasno wytyczony kierunek. Jeśli jesteś konsekwentny, osiągniesz to, co zamierzasz” – tak komentuje swoje sukcesy Jos Knoef.

1 14 żyjących krów o produkcji życiowej ponad 100 tys. kg mleka*

Nazwa krowy	Punkty za ocenę ogólną	Rok urodzenia	Ojciec	Produkcja życiowa (kg)	Zawartość tłuszczu (%)	Zawartość białka (%)	Suma tłuszczu i białka (kg)
Anna Jacoba 73	88	1989	F 16	153 668	4,04	3,56	11 679
Etazon Blackstar	89	1990	Blackstar	137 766	3,99	3,27	10 002
Josie 17	86	1990	Ugela Bell	127 158	4,24	3,46	9791
Etazon Bonnie Star	85	1991	Blackstar	147 150	3,51	3,13	9771
Klaasje 36	86	1991	Amos	127 158	4,08	3,77	9982
Boukje 164	85	1991	Tops	119 172	4,55	3,56	9665
ET Star 2	91	1992	Ideal	122 150	4,22	3,30	9186
Ellie 27	87	1992	Ideal	106 341	4,78	3,51	8816
Josie 20	87	1992	F 16	99 379	4,70	3,69	8338
Boukje 167	85	1993	Sunny Boy	125 670	3,88	3,43	9186
Anna Jacoba 79	87	1993	Sunny Boy	109 154	3,83	3,46	7957
IJbeltje 316	87	1993	F 16	106 763	4,00	3,57	8082
IJbeltje 315	87	1993	Sunny Boy	104 863	3,51	3,39	7235
Rinie 117	89	1994	Jabot	100 738	3,81	3,36	7223

* Stado jest własnością J Knoefa. Ocena punktowa: b. dobra 85-89 pkt., doskonała 90 i więcej punktów.

*Krowa Super Star 24,
wiceczempion wystawy
HHH-Show w Holandii
w 2003 r.*

Wysoka produkcja życiowa w stadzie Knoefa związana jest nie tylko ze strategią hodowlaną. Duży wpływ ma również strategia remontu stada.

Strategia remontu stada

Wchodzące do stada pierwiastki są uważnie selekcjonowane, w wyniku czego ponad połowa podlega sprzedaży. – Kuszająca jest chęć zachowania obiecujących dwulatek po drogim buhaju, lecz gdy taką krowę zatrzymamy, musimy sprzedać starszą krowę. A to wcale nie musi być najlepsza decyzja biznesowa – mówi Jos Knoef. Celem selekcji jest pozostawienie takich pierwiastek, które według oceny hodowcy mają szansę dożyć w stadzie starości i wyprodukować 100 000 kg mleka.

Hodowca z Holandii wierzy, że jego cierpliwość do starszych zwierząt będzie nagrodzona, nawet jeśli przysporzy trochę problemów. O słuszności takiego przekonania świadczą zresztą osiągnięte wyniki, mogące być wzorem dla wielu hodowców. Jako przykład można podać krowę Josie 17, będącą jedną z superrekordzistek. Jako pierwiastka miała ona najwyższą wartość laktacji, lecz w czasie zasuszania chorowała, straciła cielę, i w drugiej laktacji w efekcie nie produkowała. Jednakże hodowca ją zatrzymał. „Zatrzymaliśmy ją, ponieważ tylko rok zajęło nam, by się ocieliła i wróciła do produkcji. Gdybyśmy ją wybrakowali, musielibyśmy inwestować w inne cielę przez ponad dwa lata”. Takie decyzje Jos Knoef podejmował w swoim stadzie już wielokrotnie. Były one słuszne, o czym świadczy właśnie przypadek Josie 17, żyjącej do dzisiaj (urodzona we wrześniu 1990 r.) i będącej jedną z jego najlepszych krow w historii stada.

Żyjące rekordzistki

Warto przyjrzeć się czternastu żyjącym rekordzistkom – zostały one pokazane na pastwisku. Ich łączna produkcja życiowa przekroczyła 1,6 miliona kilogramów mleka! Można mieć oczywiście zastrzeżenia co do położenia wymion u części z nich, należy jednak pamiętać, że są to krowy w wieku 10 – 15 lat. Warto natomiast zwrócić uwagę na mocne, dobrze spiono-

wane nogi, dające gwarancję bezawaryjnego użytkowania. Dokładniejszą informację o każdej z nich podano w tabeli.

Jak widać, najwięcej córek pozostawiły buhaje Sunny Boy i F 16 – oba po trzy, w dalszej kolejności Ideal i Blackstar – po dwie córki. Jos Knoef zawsze faworyzował byki o wysokim potencjale produkcyjnym, lecz jeśli by powstały jakieś wątpliwości co do przekazywania cech dobrego wymienia oraz nóg i racic, na pewno zrezygnowałby z ich użycia. Obecnie do ulubionych byków Josa należą Horst Harry, Nevada, Looking Major i Lorenzo, a ostatnio również Woudhoeve Flyer; w mniejszym zakresie stosowane były Kirby, Jacko Besn, Orcival i December. Dodatkowo używane są młode buhaje, odchowane we własnym stadzie. Kryje się nimi te krowy, które nie zacielają się po 3 – 4 inseminacjach, co często pozwala uratować wartościowe sztuki.

Pokrój też jest ważny

Dzięki temu, że Jos Knoef przykłada wielką wagę do pokroju i budowy krow, wszystkie zwierzęta w jego stadzie są wysoko oceniane przez specjalistów. Wystarczy spojrzeć w tabelę z wynikami rekordzistek – 13 z nich osiągnęło bardzo dobrą ocenę ogólną za typ i budowę (85 – 89 punktów), a jedna nawet ocenę doskonałą (91 punktów). W rezultacie krowy z tego stada biorą często udział w wystawach, zdobywając na nich nagrody i wyróżnienia. Można tu wymienić tak znane w Holandii zwierzęta, jak ET Star 2 (ocena ogólna 91), Pinkpop Star 5 (ocena ogólna 90 pkt) i jej córkę (po buhaju Lucky Leo) – Super Star 25 (ocena ogólna 90 pkt). Siostra tej ostatniej po buhaju Jabot jest w Holandii bardzo popularną matką buhajów. Na organizowanej w 2003 r. w Holandii wystawie potomstwa po bykach krajowych, zwanej w skrócie HHH-Show, Jos Knoef również osiągnął sukces – prezentowana przez niego krowa Super Star 24 (87 punktów) po Big Macho (wnuku Sunny Boy'a) została wiceczempionką wystawy. Jest to kolejne potwierdzenie niezwykle wysokich kwalifikacji i olbrzymiej wiedzy Josa Knoefa, potrafiącego w pracy hodowlanej połączyć wymogi wysokiej produkcji i doskonałego pokroju. ○